

1. Mikä on ETJ+ järjestelmä ja millaisia sen vaatimukset ovat?

Tietoa ETJ+ energiatehokkuusjärjestelmästä ja sen osa-alueista.

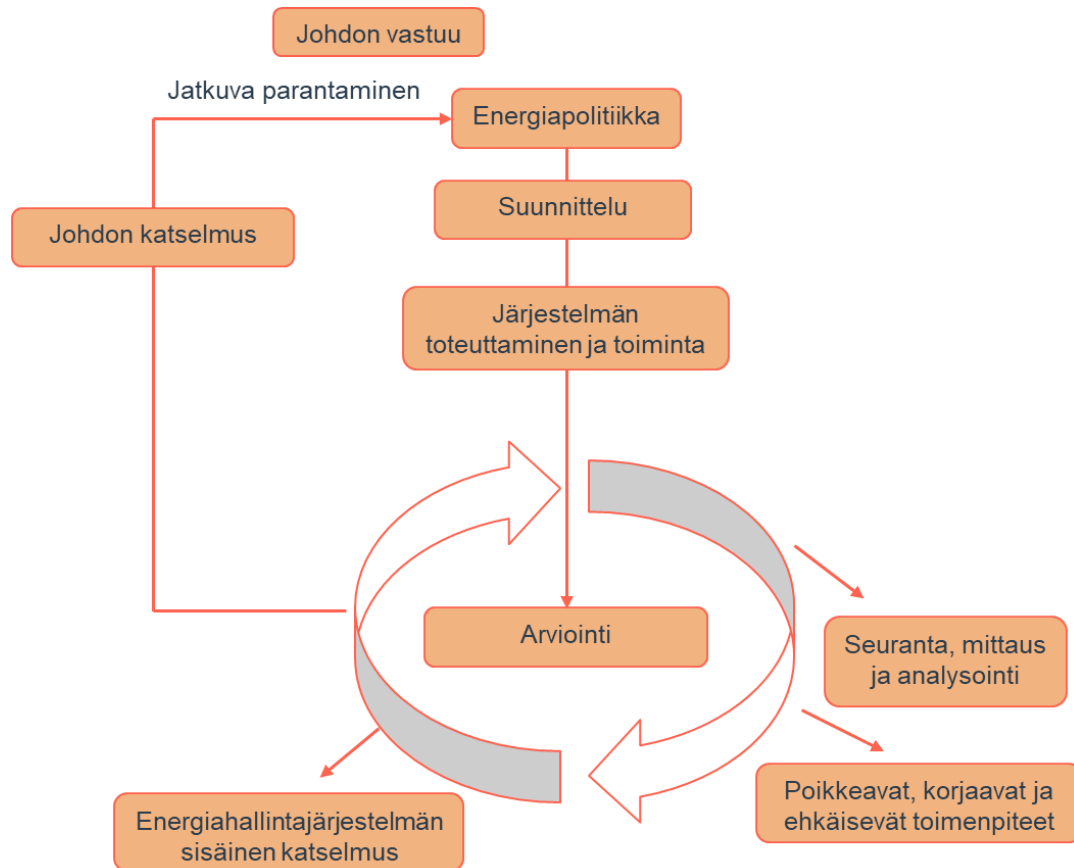

Energiatehokkuuden johtamisjärjestelmä ETJ+

Energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+ auttaa organisaatiota **luomaan systemaattisen toimintatavat** energiatehokkuuden **jatkuvan parantamisen** periaatteen toteuttamiseksi sekä **energiankulutuksen ja kustannusten pienentämiseksi**. ETJ+ Energiatehokkuusjärjestelmä on kansallinen malli energianhallinnan tehostamiseen.

- **Energiakatselmusten osalta ETJ+:n vaatimukset ovat yhteneväiset ISO 50001 standardin kanssa.** ETJ+ voidaan integroida yrityksen ISO 14001-järjestelmään tai muuhun yrityksen käytössä olevaan johtamisjärjestelmään tai sitä voidaan soveltaa omana järjestelmänään yrityksen tarpeiden mukaan.
- **Suuren yrityksen voidaan katsoa täyttävän energiatehokkuuslain (1429/2014) 6 § :n vaatimukset pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta,** mikäli yritys on mukana energiatehokkuussopimusjärjestelmässä ja se on ottanut käyttöön ETJ+:n. Tällöin ETJ+:n ei tarvitse olla sertifioitu. Vaihtoehtoisesti suuri yritys on vapautettu suuren yrityksen energiakatselmuksvelvoitteesta, jos yrityksellä on käytössä ISO 14001 standardin mukaisesti akkreditoitusti sertifioitu ympäristönhallintajärjestelmä ja sen rinnalla ISO 14001 sertifiointiin akkreditoitun toimielimen sertifioima ETJ+ -järjestelmä.
- ETJ+ on laadittu Motiva Oy:n, sertifiointiyritysten, Energiaviraston ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyönä.

Energiatehokkuusjärjestelmä energiatehokkuuden jatkuvan parantamisen työkaluna

- Energiatehokkuusjärjestelmää voidaan kuvata 5-vaiheisena prosessina:
 - **Energiapolitiikka:** organisaation tahdon ilmaisu organisaation sitoutumisesta sovittuihin energiatehokkuustavoitteisiin. Energia-asiat voidaan liittää organisaation käyttämään johtamisjärjestelmään, jolloin erillistä energiapolitiikkaa ei tarvita.
 - **Suunnittelu:** organisaation energiankäytön kartoittaminen, tavoitteiden asettaminen sekä toimenpiteistä ja menettelyistä sopiminen (energia)politiikan mukaisten tavoitteiden ja päämäärien saavuttamiseksi
 - **Toteuttaminen ja toiminta:** tehostamistoimenpiteiden toteutus: organisointi, henkilökunnan koulutus ja tiedottaminen.
 - **Arviointi:** tarkkailu ja korjaavat toimenpiteet, tavoitteellinen kulutusseuranta, benchmarking, energiatehokkuuden itsearviointi
 - **Johdon katselmus:** arvioidaan järjestelmän toimivuutta, asetettujen tavoitteiden toteutumista ja päätetään uudet tavoitteet sekä korjaavat toimenpiteet.

Energiatehokkuusjärjestelmän vaatimukset ja tarkoitus

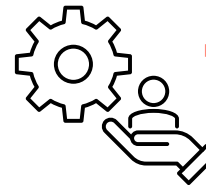
ETJ+ vaatimukset

- ETJ+ järjestelmälle on asetettu vaatimukset johdon vastuuseen, energiapolitiikkaan, suunnitteluun, järjestelmän toimintaan sekä toteuttamiseen, arviointiin ja johdon katselmukseen.
- Energiatehokkuusjärjestelmän vaatimukset löytyvät Motivan verkkosivuilta: [Energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+](#)
- ETJ+ käyttöönoton ja kehittämisen voi aloittaa tutustumalla energiaterhoisuusjärjestelmän [itsearviointiin](#). Itsearviointi on laadittu perustuen ETJ+ [arviointikysymyksiin](#).

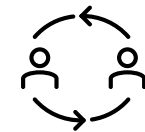
Energiatilan hallinnan tarkoitus

- Auttaa organisaatiota energiaterhoisuuden parantamisessa mahdollistamalla tavoitteiden asettamisen ja niiden saavuttamisen.

- Energiatilan hallintajärjestelmän käyttöönotto edistää energiaterhoisuuden kehittämisen työskentelyä.

- Luoda järjestelmällisyyttä energiaterhoisuuden hallintaa, energiaterhoisuuden pienentämiseen ja energiaterhoisuuden parantamiseen.

Energiatehokkuusjärjestelmään liittyviä termejä ja määritelmiä

Poikkeama

- Vaatimuksen täyttämättä jääminen.

Energiatehokkuusjärjestelmä

- Osa organisaation johtamisjärjestelmää, joka sisältää energia-asioita koskevan organisaatorakenteen, suunnittelun, vastuut, toimintatavat, prosessit ja resurssit kehittää, ottaa käyttöön, saavuttaa tavoitteet, tarkastaa ja ylläpitää esim. organisaation ympäristöpolitiikkaa energia-asioiden osalta tai organisaation laatimaa erillistä energiapolitiikkaa.

Energiakatselmus

- Energiakatselmus on dokumentoitu menettely, joka perustuu dataan ja muuhun mahdolliseen tietoon. Sen tarkoituksena on tuottaa riittävästi tietoa koko organisaation energiankulutusprofiilista ja tunnistaa mahdollisuudet energiansäästöön ja energiatehokkuuden tehostamiseen, ja säästöjen suuruuteen.

Päämäärät ja tavoitteet

- Päämäärä on yleisluontoinen, usein pitkän aikavälin tavoite energiatehokkuuden parantamiseksi ja energiapolitiikan toteuttamiseksi. Tavoite on yrityksen energiapolitiikkaan perustuva, yksityiskohtainen ja jos mahdollista, mitattavissa oleva suorituskykyvaatimus, joka asetetaan päämäärien saavuttamiseksi ja energiatehokkuuden jatkuvaksi parantamiseksi.

Energiapolitiikka

- Organisaation ilmoitus aikomuksista ja suuntaviivoista energiatehokkuuden parantamiseksi. HUOM. Organisaation energiapolitiikka luo puitteet toimenpiteille ja energiapäämäärien ja tavoitteiden asettamiselle.

Ehkäisevä toimenpide

- Toimenpide, jolla estetään potentiaalinen poikkeama tai muun ei-toivotun tilanteen syntyminen poistamalla mahdollisen poikkeaman syyt.

Korjaava toimenpide

- Toimenpide, jolla poistetaan poikkeaman syy tai muu ei-toivottu tilanne.

Energiatehokkuuden tehostamissuunnitelma

- Yrityksen laatima aikataulutettu suunnitelma toimenpiteistä energian säästön ja energiatehokkuuden jatkuvan parantamisen toteuttamiseksi, arvioimiseksi ja seuraamiseksi.

Soveltamisala

- Toiminnot, tilat ja päätökset siinä laajuudessa kun organisaatio ne energianhallintajärjestelmässä, mahdollisten useiden rajojen mukaisesti, määrittelee. Huom. Soveltamisala voi sisältää kuljetuksiin liittyvän energian käytön.

Ylin johto

- Henkilö tai ryhmä, joka ohjaa ja kontrolloi organisaatiota korkeimmalla tasolla. Ylin johto hallitsee energiatehokkuusjärjestelmän määrittelemän soveltamisalan ja rajojen kattamaa organisaatiota

Kuiluanalyysi

- Käydään kohta kohdalta läpi ETJ+ -vaatimukset asiantuntijan toimesta ja tunnistetaan mahdolliset kehityskohteet/puutteet. Kuiluanalyysin pohjalta saadaan kattava lista kehityskohteista ja sen perusteella valitaan seuraavat toimenpiteet. Helppo ja nopea tapa selvittää toiminnan nykytila.

Standardi

- Yhteinen menettelytapa toistuvaan toimintaan.

Benchmarking

- Oman toiminnan vertaamista toisten toimintaan, usein parhaaseen vastaavaan käytäntöön. Perusidea on toisilta oppiminen ja oman toiminnan kyseenalaistaminen.

Jatkuva parantaminen

- Hallinnan periaate, joka korostaa jatkuvaa pyrkimystä tehostaa, optimoida ja kehittää toimintoja, tuotteita tai palveluita.

Auditointi

- prosessi, jossa tarkastetaan ja arvioidaan organisaation, järjestelmän, prosessin tai toiminnan toimivuutta, tehokkuutta ja/tai lainmukaisuutta. Tämä tarkastus voidaan suorittaa sisäisesti organisaation omien henkilöiden toimesta tai ulkoisesti riippumattomien tarkastajien (auditoijien) toimesta.

Kokemuksia energiatehokkuusjärjestelmän rakentamisesta ja hyödyntämisestä – yrityksiltä ja asiantuntijalta

- ”Energiansäästöön ja seurantaan on tullut systemaattisuutta.”
- ”ETJ+ sopii hyvin yhteen ISO14001 ympäristöjärjestelmän kanssa.”
- ”ETJ+ kautta saadaan systemaattisuutta eikä olla pelkästään projektien ja ohjelmien varassa.”
- ”Hyvä pohja ISO 50001 sertifiointille.”
- ”Yhteinen lähestymistapa – helpompi tehdä ristiinarviointeja”
- ”ETJ+ järjestelmän rakentaminen oli sitä, että asiat olivat käytännössä hallussa, mutta ne piti saada dokumentoiduksi.”
- ”Energiatehokkuustyö on jatkuvaa ja harkitumpaa.”
- ”Kokemukset ovat osoittaneet, että yritykset, joissa on käytössä sertifioitu energiatehokkuuden johtamisjärjestelmä, saavuttavat erittäin hyviä tuloksia energiatehokkuudessa.” – Kiwa Inspecta

Konkarien vinkkejä järjestelmän käyttöönottoon ja kehittämiseen

- ”Järjestelmä kannattaa liittää mahdollisimman kiinteästi normaaliin toimintaan, ettei siitä tule erillinen prosessi.”
- ”Usein työturvallisuudessa ja ympäristöasioissa selviä käytäntöjä, jotka voi hyvin kopioida energiatehokkuuden toteuttamiseen (havainnoinnit, poikkeaman käsittelyt, viestinnät jne...)”.
- ”Ratkaisut haasteisiin voi löytyä hyvinkin läheltä ja helposti. Miettikää, miten esimerkiksi työturvallisuus integroitiin aikoinaan kaikkeen tekemiseen mukaan niin viestinnästä, havainnointiin ja aktiivisiin poikkeamien tunnistamisiin ja korjaavien toimenpiteiden toteuttamisiin.”
- ”Ei tarvitse välttämättä olla koko konsernin kattavaa yhtä energiatehokkuusjärjestelmää, vaan esim. tuotantoyhtiöillä voi olla omansa tai ne voivat ovat liittyneet palveluntarjoajan järjestelmään. Vaikka tuotantoyhtiöiden järjestelmät olisivat erillisiä, ne on suurimmaksi osaksi rakennettu samalle pohjalle.”
- ”ETJ+ ei ollut heti alkuun täydellinen ja ulkoisista auditoinneista tuli korjaustarpeita. Ei tarvitsekaan olla heti täydellisesti valmis vaan pikkuhiljaa kehittyä, kun saadaan korjauspalautetta ja poikkeamat korjataan systemaattisesti.”
- ”ETJ+ -järjestelmä rakennettu lähes kaikille tuotantoyhtiöille samalla pohjalla. Yhteistä ohjeistusta. Yhteistä koulutusta. ETJ+:n sisäisiä auditointeja järjestetty ristiin. Tehdään tuotantolaitosten kesken anonyyminä benchmarkkausta, jossa mukana myös energiatehokkuuteen vaikuttavia mittareita.”